



## Ad in beeld, steeds meer en meer – goed nieuws – maar dan? Deel 2: MBO en de Ad – met als casus: Breda

### ➤ Inleiding

Vorige week is gekeken naar de aandacht die de Ad-opleiding meer en meer krijgt, door de status ervan en het zelfstandige karakter. Het wordt aantrekkelijk voor gemeenten om een hbo-locatie binnen te halen, via een Regionaal Associate College. De casus was Dordrecht.

Tegelijkertijd is een RAC in een gemeente waar het mbo goed is vertegenwoordigd, ook een kolfje naar de hand van de mbo-instellingen. Het biedt de kans om te komen tot een verregaande samenwerking.

Maar het kan ook gebeuren, het tot stand brengen die innige verhoudingen, in een gemeente waar al een of meer Ad's zijn. Zeker als het om specifieke Ad's gaat, aantrekkelijk voor een bepaalde groep mbo'ers, kan de stap snel worden gezet. Als voorbeeld gaan we in dit nummer in op wat er tot stand is gebracht in Breda, tussen de Breda University of Applied Sciences (v/h NHTV) en ROC De Rooi Pannen.

Toch is het ook aanleiding om te wijzen op een aantal consequenties van die aanpak. We doen dat op hoofdlijnen, om er in een volgend PamflAd er meer in het algemeen op terug te komen.

### ➤ Betrokkenheid mbo versterken

In Breda is het initiatief genomen om de situatie die rond de Ad al sinds 2006 bestaat bij de BUAs, (toen nog NHTV geheten) – want men was een van de eerste hogescholen met een Ad – te gaan gebruiken voor een gerichte inzet bij de doorstroom mbo-hbo. Dat houdt in dat samen met ROC De Rooi Pannen afspraken zijn gemaakt voor het samenwerken bij het invullen van de doorlopende leerlijn. Dus wordt eigenlijk de Ad de eerste keus voor mbo'ers – om ook aldus een Ad te kunnen neerzetten die een absolute 'upgrade' vanuit het mbo naar het hbo inhoudt.

Hierbij het persbericht, geplukt van de website van de lokale media, enige tijd geleden geplaatst. In de kaders zetten we kanttekeningen, suggesties en aanzetten voor het verder nadenken over deze vorm van samenwerking mbo-hbo.

---

### **Samenwerking in Breda**

Breda University of Applied Sciences en scholengemeenschap De Rooi Pannen gaan samen bekijken hoe ze elkaar kunnen versterken bij het aanbieden van de Associate Degree Tourism Management, die erg populair is onder mbo'ers. Breda University of Applied Sciences heeft deze tweejarige bacheloropleiding ontwikkeld voor studenten die, wellicht na een aantal jaren werkervaring, kiezen voor een kortere beroepsgerichte opleiding in het toerisme. Dit meldt Breda University of Applied Sciences.

Het blijkt toch nog steeds lastig voor de pers om de Ad als zodanig duidelijk neer te zetten. Degene die dit stukje heeft mogen schrijven, denkt kennelijk dat de Ad ook een Bachelor is... maar dan in twee jaar te doen. Ook het gebruik van 'kortere' lijkt hierop te wijzen. Maar goed, het zal even wennen zijn. Als de mbo'ers de status van beide opleidingen maar uit elkaar kunnen houden...

De intentie om verder samen te werken bij de Associate Degree sluit aan op de gezamenlijke ambitie van beide partijen om de doorstroom van mbo-studenten naar het hoger beroepsonderwijs

gemakkelijker te maken. “Binnen BUAs zoeken we expliciet naar succesvolle synergiën tussen de vakgebieden waarvoor we opleiden. In onze visie worden juist daardoor maatschappelijke ontwikkeling en innovatie gestimuleerd”, aldus Elisabeth Minnemann – voorzitter van het College van Bestuur van Breda University of Applied Sciences. Met dit doel tekende zij vandaag samen met Tiny Pheninckx - voorzitter van het College van Bestuur van De Rooi Pannen - een intentieovereenkomst.

#### *Associate degree*

“Deelname aan de Associate Degree biedt voordelen voor zowel onze studenten als onze docenten. Onze studenten kunnen een stap hoger zetten en bovendien kunnen we ze langer aan ons binden. Tegelijkertijd krijgen docenten meer inzicht in de werkwijze van en de kennis die op het hbo beschikbaar is, die ze - voor een deel - ook kunnen toepassen in het mbo”, vertelt Tiny Pheninckx, voorzitter College van Bestuur De Rooi Pannen.

Het is interessant dat de betrokkenheid van de docenten een plek krijgt in de samenwerking rond de Ad-opleiding. Zij zullen om die reden in het gehele traject inzetbaar zijn, mbo, keuzedeel en Ad. Prima aanpak, als het leidt tot een structurele invulling van een gemeenschappelijk team.

Ook denken wij dat hieraan behoefte is in het werkveld. Zo hebben afgestudeerden straks de nodige praktijkervaring en voldoende probleemoplossend vermogen. Hierdoor beschikken ze over de professionele vaardigheden die nodig zijn in dit vakgebied. Ten slotte sluit het goed aan bij een ‘leven lang leren’, één van de thema’s waarvoor de overheid veel aandacht heeft.”

#### *Verhoging studierendement mbo’ers*

Breda University of Applied Sciences en De Rooi Pannen werken al een aantal jaar samen. Zo bieden zij onder meer een maatwerktraject voor mbo’ers van De Rooi Pannen met als doel de vooruitzichten van deze jongeren op de arbeidsmarkt te verbeteren.

Voor studenten die de voorkeur geven aan een kortere opleiding biedt Breda University of Applied Sciences al sinds 2006 de Associate Degree Tourism Management aan. Sinds 2018 is deze opleiding wettelijk erkend als zelfstandige opleiding die door hogescholen kan worden aangeboden. Minister Van Engelshoven van Onderwijs wil bovendien dat de samenwerking met het mbo-onderwijs wordt versterkt om de doorstroom naar hbo te verbeteren. Dit was voor Breda University of Applied Sciences aanleiding om de samenwerking met De Rooi Pannen nu te onderzoeken.

Een uitstekend uitgangspunt, het verhogen van het rendement van mbo’ers in het hbo als een doel van samenwerking. Maar er moet wel duidelijk worden gemaakt wat onder rendement dient te worden verstaan (zie ook de PamflAd’s over de ‘toegankelijkheid’) om daarmee over en weer te weten wat er wordt verwacht, dus op welke zaken kan worden ingezet – en als helder is wat oorzaak en gevolg zijn.

Hierbij wordt kennelijk bedoeld op ‘het behalen van een hbo-diploma’ d.w.z. de Ad (twee jaar) en de Bachelor (vier jaar). Of je daaronder ook de Bachelor na het hebben gedaan van de Ad kunt scharen, is een relevante vraag.

In een volgende nieuwsbrief zullen we uitgebreider ingaan op een aantal bewegingen die de Ad teweeg brengt, en hier in de situatie binnen Breda zoal aan de orde komen – mede gelet op het streven van BUAs naar excellentie. Hier alvast een paar voorzetten:

- Als straks veruit de meeste mbo’ers naar de Ad-opleiding gaan en niet meer rechtstreeks naar de bacheloropleiding, is het goed bij het vaststellen van ‘het rendement van mbo’ers’ apart te bezien hoe ze het in de Ad doen. Een effect kan namelijk zijn dat mbo’ers die wel direct de Bachelor gaan volgen, het veel beter zullen doen dan nu het geval is – gelet op uitval, switch en het afronden van de Bachelor in maximaal 5 jaar.
- Als mbo’ers massaal voor de Ad opteren, blijven als doelgroepen voor de inhoudelijk verwante Bachelor havisten en (praktische) vwo’ers over. Dat kan aanleiding voor hogescholen om te kijken naar een opzet waarbij het betreffende programma op die instromende studenten wordt geënt, met gevolgen voor de opzet, inhoud en oriëntatie. Ook kan er ruimte zijn voor een doorstroom naar een (eigen) Master.

- Er ontstaat voor de mbo'ers een extra keuzemoment nl. als de Ad is afgerond en er aan het werk kan worden gegaan of te opteren valt voor een tweejarig programma voor de inhoudelijk verwante Bachelor. Het is vanuit de hogeschool gezien ook een soort aanvullend selectiemoment. Deze Ad'ers komen mogelijk terecht in de groep die dus het op het havo en vwo gebaseerde studietraject volgt en daarbij dienen ze een andere 'studiebagage' mee te brengen (en als ze als mbo'er meteen aan de Bachelor waren begonnen, was de kans op uitval dus behoorlijk groot zijn geweest).
- Door deze aanpak ligt het voor de hand dat veruit het grootste deel van de Ad'ers met een mbo-achtergrond een baan gaat zoeken. Echter, het is een 'herkenbare' groep binnen het werkveld en als zodanig goed benaderbaar. Dat betekent dat een hogeschool in de strategie kan opnemen dat elk jaar wordt gepeild wat de belangstelling is voor het doen van een resterend programma voor de Bachelor. Dit aanbod zal uiteraard moeten passen bij het ritme van de werkzaamheden, dus een sterk gedualiseerde vorm dienen te kennen.
- Dit kan leiden tot een inventarisatie van de belangstelling, zodanig dat er bijvoorbeeld elke drie jaar met een groep kan worden gestart, met een eigen resterend programma (binnen de Bachelor als afstudeerrichting – al is te hopen dat op termijn dit programma voor Ad'ers een eigen accreditatie kan krijgen). Degenen die op een andere wijze zich (jaarlijks) aanmelden, kunnen altijd gewoon aanschuiven bij de groep in de hoofdfase, op basis van een evc-procedure).  
Of zo het mag... is een vraag die de NVAO zeker wil gaan beantwoorden.
- In het algemeen kun je stellen dat er aldus tussentijdse 'heroriëntatie-momenten' worden ingebouwd. Een studieadvies is daarbij een aanvullend hulpmiddel, aan het eind van de Ad-opleiding.

➤ **Dus**

Als veel mbo-instellingen het voorbeeld in Breda volgen en gaan bezien voor welke Ad-opleidingen het zinvol is om te investeren in een goede doorstroom, zal dit op termijn consequenties hebben voor de studentenstromen naar het hbo. Er wordt al jaren gesproken over het versterken van de zgn. beroepskolom. Dat is voor de Bachelor niet gelukt. Met de Ad komt er wel zo'n kolom, met een aantal schakels: mbo-4 → Ad → Bachelor.

De vraag is de overheid dit wel doorheeft. De recente discussies in de TK over de toegankelijkheid van het hbo laten niet echt zien dat deze bewegingen zijn doorgedrongen bij de politici. Het streven naar meer gediplomeerden in het hbo met een mbo-diploma op zak, zeker met een specifieke achtergrond, komt vanuit hun invalshoek bezien tot uiting in de selectie aan de poort, het al dan niet toestaan van toelatingsonderzoeken, het hanteren van bindende studieadviezen... in plaats van te kijken naar de differentiatie in het aanbod en de kansen die de Ad biedt.

Ze krijgen het ook wel een keer in de gaten... Geen zorgen.